

Päätös työllisyysalueesta

Kunnanhallitus 05.10.2023 § 248
195/14.07.00/2023

Hallituksen esityksen (207/2022) mukaan julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirretään kunnille 1.1.2025. Eduskunnassa 1.3.2023 hyväksytyn lakiesityksen mukaan kunnat voivat järjestää palvelut 1.1.2025 alkaen itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä kuntayhtymälle tai kunnalle (Kuntalaki 8§). Kunnat, joiden työvoiman määrä ylittää 20 000 henkilöä, voivat järjestää palvelut itse. Mikäli kunnan työvoiman määrä alittaa 20 000 henkilöä, kunnan tulee perustaa yhden tai useamman kunnan sisältävä työllisyysalue. Työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäyntialueen kannalta toimiva alue sekä siihen tulee lähtökohtaisesti sisällyttää alueen keskuskaupunki (HE 207/2022 12 §). Työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2015) tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa.

Kuntien on toimitettava työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta koskevat ilmoitukset työ- ja elinkeinoministeriöön viimeistään 31.10.2023. Näitä ilmoituksia ovat kuntien sopimus yhteisestä toimielimestä (Raahe, Kalajoki, Ylivieska ja Nivala -työllisyysalueen yhteistoimintasopimus), suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämisestä (järjestämissuunnitelma) sekä ilmoitus, jos ei halua vastaanottaa toimitiloja. Jos ilmoitusta ei toimiteta määräaikaan mennessä, työ- ja elinkeinoministeriö käynnistää menettelyn työllisyysalueiden muodostamiseksi valtioneuvoston päätöksellä. Toimitettavien ilmoitusten on oltava kunnan toimivaltaisten elinten hyväksymiä. Aikataulusyistä niiltä ei edellytetä lainvoimaisuutta.

Pohjois-Pohjanmaan eteläosassa työllisyysaluetta on valmisteltu Raahen, Ylivieskan ja Kalajoen kaupunkien johdolla. Työllisyysalueeseen mukaan kutsutut kunnat ovat kokoontuneet Raahessa 30.8.2023 ja tuossa vaiheessa mikään 17 koolle kutsutusta kunnasta ei ilmoittanut kieltäytyvänsä yhteistyöstä. Kuntien kesken on sovittu, että vastuukuntana toimii Raahe. Tarkoituksena on, että kaikki muodostettavan työllisyysalueen kaupungit ja kunnat tekevät yhtäpitävän päätöksen sopimuksen hyväksymisestä lokakuun loppuun 2023 mennessä.

Palvelualueet:

Muodostettavalle työllisyysalueelle perustetaan neljä palvelualueita, joihin työllisyysalueen kunnat kuuluvat seuraavan jaon mukaisesti.

Vastuukunta Raahe: Raahe, Pyhäjoki, Siikajoki

Keskuskaupunki Kalajoki: Kalajoki, Merijärvi, Alavieska

Keskuskaupunki Ylivieska: Ylivieska, Oulainen, Sievi, Haapavesi, Siikalatva, Pyhäntä

Keskuskaupunki Nivala: Nivala, Haapajärvi, Kärsämäki, Pyhäjärvi, Reisjärvi

Siikalatvan ja Pyhännän kunnat kuuluivat alkuperäisen jaon mukaan Nivalan alueeseen, jolloin Haapaveden-Siikalatvan Seutukunta olisi hajonnut kahtia. Seutukunnan kunnat päättivät yhteisesti kuulua Ylivieskan alueeseen. Ylivieska on hyväksynyt tämän.

Kullakin palvelualueella päätetään vuoropuhelun järjestämisen muodosta. Keskitetystä resurssista ja sen jakamisesta sovitaan vastuukunnan ja keskuskaupunkien välillä erillisellä sopimuksella.

Rahoitus:

Jokainen jäsenkunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu olisi siirretty toiselle kaupungille. Kunnat saavat työvoimapalvelujen toteuttamiseen valtionosuutta sen mukaan, kuinka paljon niissä on työikäistä väestöä, työttömiä työnhakijoita sekä vieraskielisiä henkilöitä. Valtionosuus on yleiskatteellista, jolloin kunnat voivat käyttää sen harkintansa mukaan tai osoittaa myös enemmän määrärahoja työllisyyspalveluihin, mitä ne saavat valtionosuutta. Työllisyysalueen toimintamenot jaetaan kunnille liitteenä olevan sopimuksen kohdan 7 periaatteiden mukaan.

Sopimukseen on kirjattu mm. seuraavaa. Ensimmäisen ja toisen vuoden aikana käyttötalouden toteutuneet kustannukset jaetaan sopijakunnille seuraavin kustannustenjaon periaattein/ jakoperustein:

- 1) Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakuntien 18-64 -vuotiaiden asukasmäärän (työikäiset) suhteessa. Lukuna käytetään talousarviovuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) työikäisten lukua.
- 2) Kustannuksista 50 prosenttia jaetaan sopijakunnittain työttömien (laaja käsite) määrän suhteessa. Suhdeluku lasketaan talousarviovuoden kuukausien keskiarvona.

Kahden vuoden (vv. 2025-2026) aikana palvelut tuotteistetaan palvelupaketeiksi ja hinnoitellaan siten, että ne perustuvat läpinäkyvään ja laadukkaaseen kustannuslaskentaan.

Kolmannen vuoden (v. 2027) alusta lukien siirrytään tuotteistettuihin palvelupaketteihin perustuvaan laskutukseen siten, että työllisyysalueen keskitetyt tehtävät ja lähipalvelut laskutetaan toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Vastuukunta ja keskuskaupungit laskuttavat tuottamansa palvelut, niin lähi- kuin keskitetytkin palvelut.

Henkilöstö:

Työvoimapalvelut tuotetaan pääsääntöisesti lähipalveluina työllisyysalueeseen palvelualueen toimesta tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Ne palvelut, joita ei tuoteta lähipalveluina, tuotetaan keskitettyinä palveluina joko keskuskaupungin, vastuukunnan tai toisen työllisyysalueen toimesta.

Valtiolta kuntiin siirtyvä henkilöstö sijoittuu työllisyysalueelle siten, että he siirtyvät suoraan työllisyysalueen palvelualueen keskuskunnan palvelukseen työvoimaviranomaisina tekemään laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) määritettyjä tehtäviä. Osa siirtyvästä henkilöstöstä keskitetään työllisyysalueelle vastuukunnan ja palvelualueen keskuskaupungin palvelukseen hoitamaan työllisyysalueen keskitettyjä tehtäviä tai palveluja.

Järjestämissuunnitelma

31.10.2023 mennessä tulevien työllisyysalueiden on lisäksi toimitettava ministeriölle kuntien valtuustojen hyväksymän suunnitelma, josta on käytävä ilmi:

- a) laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen;
- b) laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut;
- c) toimipisteiden määrä ja sijoittuminen;
- d) yhteistyötahot ja -muodot;
- e) työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen;
- f) varautuminen rakennemuutostilanteisiin.

Järjestämissuunnitelma on laadittu vastuu- ja keskuskaupunkien valmisteluna. Suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämiseksi auttaa työ- ja elinkeinoministeriötä arvioimaan työllisyysalueen edellytyksiä suoriutua järjestämisvastuuseen ja palveluiden tarjoamiseen liittyvistä velvoitteista. Suunnitelma tarkentuu ja täsmentyy valmistelun edetessä. Lopulta yhteinen toimielin, työllisyyslautakunta tulee aikanaan hyväksymään työllisyysalueen palvelustrategian.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pirre Seppänen

Päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että:

1. se hyväksyy, että Raahen kaupunki toimii Raahe-Kalajoki-

Ylivieska-Nivala -työllisyysalueen vastuukuntana,

2. se hyväksyy liitteen mukaisen yhteistoimintasopimuksen Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kalajoki, Kärsämäki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Ylivieska ja Raahe kuntien työvoimapalvelujen järjestämisestä,

3. se hyväksyy liitteen mukaisen Raahe-Kalajoki-Ylivieska-Nivala -työllisyysalueen järjestämissuunnitelman.

Päätös:

Päätösehdotuksen mukaisesti.